

TEBLİĞ

Ticaret Bakanlığından:

**GÜMRÜK GENEL TEBLİĞİ
(TRANSİT REJİMİ) (SERİ NO: 14)**

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı; 7/10/2009 tarihli ve 27369 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Gümrük Yönetmeliğinin 238/A maddesinde düzenlenen izinli gönderici yetkisi başvurusunda aranacak koşullar, başvurunun yapılması, başvurunun incelenmesi, yetkinin verilmesi, askıya alınması, iptali, gümrük işlemleri ve diğer hususlara ilişkin uygulanacak usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ, 22/6/2012 tarihli ve 6333 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan 20/5/1987 tarihli Ortak Transit Rejimine İlişkin Sözleşme ve Gümrük Yönetmeliğinin 238/A maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğde geçen;

- Bakanlık: Ticaret Bakanlığını,
- Bölge Müdürlüğü: Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğünü,
- Genel Müdürlük: Gümrükler Genel Müdürlüğünü,
- İzinli gönderici: Transit rejimine tabi eşyayı, hareket gümrük idaresine sunmaksızın sevk etmeye yetkilendirilmiş olan ve rejim kapsamında yapılan işlemlerde transit işlemlerinden sorumlu olan kişiyi,
- Kolay ihracat noktaları uygulaması: Nihai çıkış noktasının bir izinli gönderici tesisi olması kaydıyla, ülkenin herhangi bir noktasından tescil edilen ihracat beyannamesi kapsamı eşyanın transit beyanı ve mühür tatbiki olmaksızın getirildiği izinli gönderici tesisinden sınır gümrük idaresine doğrudan sevkine imkan veren uygulamayı,
- Sözleşme: 22/6/2012 tarihli ve 6333 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan 20/5/1987 tarihli Ortak Transit Rejimine İlişkin Sözleşmeyi,
- Yönetmelik: 7/10/2009 tarihli ve 27369 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Gümrük Yönetmeliğini,

Koşullar

MADDE 4 – (1) İzinli gönderici başvurusunda bulunacak kişilerin aşağıda yer alan şartları taşıdığı başvuru formunda belirtilen esaslar çerçevesinde kanıtlanması gerekir:

- Sahip olunan kapsamlı teminat izni ile ilişkili teminat mektubunun, Türkiye’de yerleşik bir kefil kuruluştan alınmış olması şartıyla kapsamlı teminat kullanma veya teminattan vazgeçme iznine sahip olması,
- Yönetim kurulu üyeleri ile şirket sermayesinin %10 veya daha fazlasına sahip gerçek kişiler hakkında başvuru formunda belirtilen suçlarla ilgili kesinleşmiş mahkûmiyet kararı bulunmaması,
- Başvurunun yapıldığı takvim yılından geriye dönük üç takvim yılı boyunca her yıl ayrı ayrı değerlendirilmek üzere ihracat beyannamesi kapsamı eşyanın taşınmasına yönelik olarak TIR karnesi dahil en az 5.500 transit beyanında rejim hak sahibi olması veya en az 500 transit beyanında taşıyıcı sıfatını taşıyor olması,
- Başvurunun yapıldığı takvim yılından geriye dönük üç takvim yılı boyunca her yıl ayrı ayrı değerlendirilmek üzere işlem gören tüm beyanname sayısının %0,5’ini aşan sayıda vergi kaybına neden olan gümrük mevzuatı ihlali nedeniyle ceza uygulanmamış olması ve gümrük mevzuatının ihlali nedeniyle %2’sini aşan sayıda birinci fıkrası hariç Gümrük Kanununun 241 inci maddesi uyarınca usulsüzlük cezası uygulanmamış olması,
- Başvuru formunda belirtilen asgari şartlara haiz en az bir tesise sahip olması,
- Avrupa Akreditasyon Birliğinin karşılıklı tanıma anlaşmalarına imza atmış akreditasyon kurumları tarafından akredite edilmiş uygunluk değerlendirme kuruluşlarınca düzenlenecek ve akreditasyon kurumunun markasını taşıyan geçerli ISO 9001 ve ISO 27001 sertifikalarına sahip olunması,
- Gümrük idaresinin etkin kontroller gerçekleştirmesine olanak sağlayacak şekilde asgari olarak başvuru formunda belirtilen niteliklere uygun kayıtların güvenilir ve izlenebilir şekilde tutulduğu bir lojistik programını kullanıyor olması,
- Başvuru sahibinin mali yapısının başvuru yılından önceki üç yıl esas alınmak suretiyle, yeminli mali müşavir tarafından incelenerek, başvuru formunda belirtilen şekilde olumlu görüşle rapora bağlanmış olması,
- Gümrük mevzuatı uyarınca kesinleşmiş ancak ödenmemiş herhangi bir vergi ve ceza borcu bulunmaması,
- Rejimin gözetim altında tutulabilmesi ve kontrollerin gerçekleştirilebilmesi için ilgili tesiste gümrük hizmeti verilmesinin gümrük idaresi üzerinde orantısız bir idari yük getirmeyecek olması.

(2) Başvuru sahibinin yetkilendirilmiş yükümlü statüsü olması halinde birinci fıkranın (g) ve (ğ) bentlerinde belirtilen koşulları kanıtlaması gerekmez. Aynı fıkranın (c) bendinde belirtilen transit beyanı sayısı ise dörtte bir nispetinde uygulanır.

Başvuru

MADDE 5 –(1) Ön Başvuru Ek-1/A’da yer alan ön başvuru formuyla bölge müdürlüğüne, başvuru ise Ek-1/B’de yer alan başvuru formuyla Genel Müdürlüğe yapılır.

(2) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ila (ğ) bentlerinde yer alan koşulların sağlandığına ilişkin değerlendirme ve yerinde inceleme Genel Müdürlükçe görevlendirilen Ticaret Uzmanı, (h) bendinde belirtilen koşulun sağlandığına ilişkin değerlendirme ve inceleme ise ilgili bölge müdürlüğü tarafından gerçekleştirilir. Genel Müdürlük tüm değerlendirme ve incelemelerin bölge müdürlüğüne gerçekleştirilmesine yönelik düzenleme yapabilir.

(3) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ila (ğ) bentlerinde yer alan koşulların sağlanıp sağlanmadığına yönelik yapılan yerinde incelemeye ilişkin olarak beş günü geçmemek üzere yapılan konaklama ve ulaşım giderleri inceleme sırasında başvuruda bulunanlarca karşılanır.

(4) İzinli gönderici yetkisi askıya alınmadığı veya iptal edilmediği sürece geçerlidir. Yenileme başvurusu yetkilendirmenin yapıldığı takvim yılını izleyen her üç yılın son ayında veya Genel Müdürlükçe talep edilmesi halinde yapılır. Yenileme başvurusunun yapıldığı tarihte yetki kapsamında bulunan tesislere ilişkin yapılan yerinde incelemenin üzerinden bir yıldan daha az bir süre geçmiş olması durumunda yenileme başvuru kapsamında bu tesislerde yerinde inceleme yapılmayabilir.

(5) Yerinde inceleme sonucunda Ek-1/C’de yer alan yerinde inceleme değerlendirme formu düzenlenir, gerekli şartların sağlandığının anlaşılması halinde başvuru sahibi adına Ek-2/A’da yer alan izinli gönderici yetki numarası ve Ek-2/B’de yer alan izinli gönderici yetki belgesi düzenlenir.

Tesis yetkilendirilmesinin askıya alınması

MADDE 6 –(1) Aşağıdaki durumlardan birinin varlığı halinde ilgili tesisin yetkilendirilmesi söz konusu durum ortadan kalkıncaya kadar askıya alınır:

a) Yetki kapsamında işlem görecekt eşyanın veya taşıma yapılacak eşyanın kontrolü için görevli memura gerekli kolaylığın ve görevini gerçekleştirilmesine uygun çalışma ortamının sağlanmaması,

b) Bölge müdürlüğüne tesisin faaliyetinin devam etmesinin risk doğuracağına yönelik somut bir tespit bulunması,

c) İlgili tesis için tesis müdürü ve müdür yardımcısı olarak bildirilen dış ticaret işlemlerinde temsile yetkili kişi hakkında başvuru formunda belirtilen suçlardan dava açıldığı veya mahkûmiyet kararı verildiği halde ilgili kişinin görevine devam etmesi,

ç) Tesiste kullanılan lojistik programının gerekli nitelikleri taşımadığının veya usulüne uygun kullanılmadığının tespit edilmesi.

Tesis yetkilendirilmesinin iptal edilmesi

MADDE 7 –(1) Aşağıdaki durumlardan birinin varlığı halinde ilgili tesisin yetkilendirilmesi iptal edilir:

a) Tesiste gerekli güvenlik önlemlerinin alınmadığının, kamera kayıtları ve lojistik kayıtlarının gerektiği gibi saklanmadığının tespit edilmesi,

b) Tesise varışı henüz gerçekleşmemiş eşya için muayene hattının bildirilmesini teminen hazır bildiriminden yapılmasından sonra tesise eşyanın girişi yapıldığının tespit edilmesi,

c) Başka bir rejim hak sahibine ait transit beyannamesi kapsamı mühürlü vaziyette gelen taşıma aracına rejim hak sahibinin Ek-3’te yer alan genel muvafakatnamesi olmaksızın tesiste yeni mühür tatbik edilmesi,

ç) Hazır bildirim yapılan ihracat beyannamesi çıkabilir statüye gelmeden ve/veya tescil edilen transit beyannamesinin işlemleri tamamlanmadan eşyanın ve/veya taşıma aracının tesis dışına çıkışına izin verilmesi.

İzinli gönderici yetkisinin askıya alınması

MADDE 8 –(1) Aşağıdaki durumlardan birinin varlığı halinde izinli gönderici yetkisi söz konusu durum ortadan kalkıncaya kadar askıya alınır:

a) Davanın kesin olarak beraatla sonuçlandığı veya davalı kişinin 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde sayılanlar arasından çıkarıldığı tarihe kadar sınırlı olmak üzere ilgililer hakkında başvuru formunda belirtilen suçlardan dava açıldığının veya mahkûmiyet kararı verildiğinin tespit edilmesi,

b) Yenilemenin Genel Müdürlükçe talep edildiği durumlarda tebligat tarihinden başlamak üzere 5 inci maddenin dördüncü fıkrasında belirtilen yenileme başvurusunun 30 gün içerisinde yapılmaması,

c) İzinli gönderici yetkisinin verildiği takvim yılını izleyen her üç yılın sonunda başvurusunun yenilenmemesi.

İzinli gönderici yetkisinin iptal edilmesi

MADDE 9 –(1) Aşağıdaki durumlardan birinin varlığı halinde izinli gönderici yetkisi iptal edilir:

a) Tesise girişi gerçekleşmeyen bir eşya için izinli gönderici yetkisi kapsamında mühürleme ve transit işlemlerinin gerçekleştirildiğinin tespit edilmesi,

b) 8 inci maddenin birinci fıkrasının (b) ve (c) bentlerinde belirtilen askıya alma işleminden itibaren 90 gün içerisinde başvurusunun yenilenmemesi,

- c) İzinin yanlış, eksik bilgilere veya sahte belgelere dayanılarak verildiğinin anlaşılması,
ç) Gümrük idaresinden temin edilen özel tipte mühür dışında mühür kullanılması.

Askıya alma ve iptal kararlarının bildirilmesi

MADDE 10 – (1) İzinli gönderici yetkisi ve/veya tesis yetkilendirmesinin iptal ve askıya alma kararı izin sahibine gerekçeli olarak Genel Müdürlükçe bildirilir. Yapılan bildirimde askıya alma ve iptal kararının uygulamaya konulacağı tarihe de yer verilir. İptal kararlarında yeniden başvuru yapılabilecek tarih bilgisi de yer alır. Bu tarih, gerekçeye konu ihmalin ortaya çıkardığı riskin boyutu, sürekliliği ve ihmal tarihinden sonra gerekli önlemlerin alınıp alınmadığı dikkate alınarak bir aydan az üç yıldan fazla olmayacak şekilde belirlenir.

İşlem yapılacak hareket gümrük idarelerinin belirlenmesi

MADDE 11 – (1) Bölge müdürlüğü ilgili konumda izinli gönderici tesisi açılmasının başvuranın gereksinimlerine kıyasla gümrük idaresi üzerinde orantısız bir idari yük getirmeyecek olduğuna ilişkin değerlendirmesi ile birlikte tesisin bağlı olacağı gümrük müdürlüğü bilgisini de Ek-1/A'da yer alan ön başvuru formuyla Genel Müdürlüğe gönderir.

(2) Tesisin bağlı bulunduğu gümrük müdürlüğü yükümlü talebine istinaden yahut Genel Müdürlükçe resen değiştirilebilir.

Gümrük işlemleri

MADDE 12 – (1) İzinli gönderici yetkisi kapsamında izinli göndericinin tesisinden ihraç edilecek olan eşya, tesislerde, taşıma aracına yüklenmeye hazır olarak açık veya kapalı bir yere konulur ya da taşıma aracında yüklü olarak bekletilir.

(2) Birinci fıkra uyarınca ihraç edilmeye hazır olarak ayrı bir yere alınan eşyanın, başka herhangi bir eşya ile karışmaması ve eşyaya yetkisiz müdahalenin önlenmesi için gerekli tedbirler alınır.

(3) Kolay ihracat noktaları uygulaması hariç olmak üzere, ikinci fıkrada belirtilen eşyaya ilişkin ihracat beyannamesi, izinli gönderici tesisinin bağlı bulunduğu gümrük müdürlüğünden elektronik ortamda tescil edilerek onaylanır.

(4) İzinli gönderici tarafından eşyanın ihraç edilmeye hazır olduğu gümrük idaresine elektronik ortamda bildirilir. Eşya bu bildirim esnasında izinli gönderici tesislerinde hazır bulunur.

(5) Dördüncü fıkra uyarınca ihracat eşyasının ihraç edilmeye hazır olduğunun izinli gönderici tarafından gümrük idaresine bildirilmesinden sonra beyanın hangi kontrol türüne tabi tutulacağı, gümrük idaresince beyan sahibi ile izinli göndericiye elektronik ortamda bildirilir.

(6) Eşyanın muayenesinin veya belge kontrolünün yapılacağı bildirilmesi halinde, eşya muayene veya belge kontrolü yapılan kadar müdahale edilmeksizin tesislerde bekletilir. Muayenenin öngörülmesi durumunda muayene işlemi kontrol türünün bildirimini müteakip azami üç saat içinde yetki kapsamı izinli gönderici tesislerinde gerçekleştirilir.

(7) İhracat beyannamesinin işlemleri bittikten sonra eşya hâlihazırda yüklü değilse taşıta yüklenir ve araca izinli gönderici mühürü tatbik edilerek basitleştirilmiş usulde transit beyannamesi tescil edilir.

(8) Transit beyannamesinde teminat verilmesi gereken hallerde yetki sahibi sadece kendisine ait kapsamlı teminatı kullanabilir.

(9) Transit beyannamesinin kırmızı hatta işlem göreceği olması halinde muayene memurunca tesislerde izinli gönderici mühürü sökülür ve muayeneyi müteakip izinli gönderici tarafından yeni mühür tatbik edilir.

(10) Transit beyannamesinin işlemleri bittikten sonra taşıma aracının tesislerden çıkışı sağlanır.

Mesai saatleri dışında gümrük işlemleri

MADDE 13 – (1) Hazır bildirim işlemi sonrasında, belge kontrolüne tabi tutulacağı bildirilen ihracat beyannameleri ile eşyanın muayene edileceği bildirilen ihracat ve transit beyannamelerine ilişkin işlemlerin mesai saatleri dışında tamamlanma talepleri, fazla mesai ücreti yatırılması koşuluyla yerine getirilir.

(2) Birinci fıkra kapsamında yer almayan, belge kontrolüne tabi tutulmayacağı bildirilen ihracat beyannameleri ile eşyanın muayene edilmeyeceği bildirilen ihracat ve transit beyannamelerine ilişkin işlemler fazla mesai ücreti ödenmeksizin tamamlanır.

Tesise mühürlü vaziyette veya kolay ihracat noktaları kullanılarak getirilen araçların işlemleri

MADDE 14 – (1) İzinli gönderici tesisinde mühür sökme yetkisi sadece yetki sahibinin rejim hak sahibi olduğu transit beyanlarıyla tesise gelen araçlarla sınırlıdır.

(2) İzinli göndericinin Ek-3'te yer alan muvafakatnameye sahip olması durumunda birinci fıkrada yer alan sınırlama uygulanmaz.

(3) Araç üzerinde bulunan transit beyanlarına ilişkin transit refakat belgelerine yeni mühür numarası elle yazılır ve izinli gönderici kaşesi vurularak imzalanır.

(4) Kolay ihracat noktaları uygulaması kapsamında herhangi bir gümrük idaresinden tescil edilen ihracat beyannamesi kapsamı eşya, transit beyannamesi ve mühür tatbiki olmaksızın doğrudan izinli gönderici tesisine getirilebilir ve bu eşyaya ilişkin hazır bildirim tesisin bağlı bulunduğu gümrük müdürlüğüne iletilebilir.

İhracatta yerinde gümrükleme tesislerinden yapılacak taşımalar

MADDE 15 –(1) İhracatta yerinde gümrükleme izni sahibi firmaların tesislerinden ihraç edilecek eşyanın transit beyanını izinli gönderici yetkisi sahibi rejim hak sahibi olarak basitleştirilmiş usulde verebilir.

(2) Birinci fıkranın uygulandığı durumda ihracat beyannamesi ihracatta yerinde gümrüklemeye özgü basitleştirilmiş işlem koduyla tescil edilir. İhracat beyannamesinin işlemleri tamamlandıktan sonra eşyanın bulunduğu yer alanına ihracatta yerinde gümrükleme tesis kodu girilerek basitleştirilmiş usulde transit beyannamesi tescil edilir ve ihracatta yerinde gümrükleme tesislerinde izinli gönderici mührü tatbik edilir.

Antrepodan eşya alınması

MADDE 16 –(1) İzinli gönderici yahut ihracatta yerinde gümrükleme tesisinden çıkış yapıldıktan sonra antrepodan serbest dolaşımda olmayan eşya alınabilir.

(2) Birinci fıkranın uygulandığı durumda yüklü aracın mührünün sökülmesi ve eşya yüklendikten sonra yeni mühür tatbiki işlemleri yetkilendirilmiş gümrük müşaviri veya antrepoda görevli gümrük memuru tarafından yapılır.

(3) İkinci fıkranın uygulandığı durumda mevcut transit refakat belgelerine yeni mühür numarası yetkilendirilmiş gümrük müşaviri veya antrepoda görevli gümrük memuru tarafından elle yazılır ve mühür vurulur.

Gümrük idaresinden eşya alınması

MADDE 17 –(1) İzinli gönderici yahut ihracatta yerinde gümrükleme tesisinden çıkış yapıldıktan sonra gümrük idaresinden eşya alınabilir.

(2) Birinci fıkranın uygulandığı durumda yüklü aracın mührünün sökülmesi ve eşya yüklendikten sonra yeni mühür tatbiki işlemleri gümrük idaresi tarafından yapılır.

(3) İkinci fıkranın uygulandığı durumda mevcut transit refakat belgelerine yeni mühür numarası gümrük idaresi tarafından elle yazılır ve mühür vurulur.

Özel tipte mühür kullanımı

MADDE 18 –(1) İzinli gönderici yetkisi sahipleri gümrük idaresinden ücreti karşılığında temin edilecek, Sözleşmenin 82 nci maddesine uygun özel tipte mühür kullanır.

(2) İhracatta yerinde gümrükleme tesisinde mühürleme yapılacağı durumlarda taşıyıcıya teslim edilen mühürler teslim alan taşımacı, teslim tarihi, mühür numaraları ihracatta yerinde gümrükleme izin sahibinin unvanını içerecek şekilde ayrıca kayıt altına alınır. Bu durum haricinde mühürler izinli gönderici tesisinde muhafaza edilir ve tesis dışına çıkarılamaz.

(3) Bozuk çıkan, tatbik esnasında kırılan veya sökülen mühürler ayrıca kayıt altına alınır.

Diğer hususlar

MADDE 19 –(1) İzinli gönderici yetkisi sahipleri tarafından yapılacak hazır bildirim, basitleştirilmiş usulde transit beyannamesi tescil işlemleri ve izinli gönderici sistemi kapsamında ihracatçılar tarafından tescil edilecek ihracat beyannamesine ilişkin tescil işlemleri Bakanlık internet adresinde yayımlanan izinli gönderici kılavuzunda yer alan esaslara göre gerçekleştirilir.

(2) TIR Karnesi kapsamında yapılacak işlemlere ilişkin usul ve esaslar Genel Müdürlükçe belirlenir.

(3) Genel Müdürlük aşağıdaki durumlardan birinin varlığı halinde durumun niteliğine göre, verilmiş bir izni yeniden değerlendirebilir, düzeltebilir, askıya alabilir ya da iptal edebilir:

- İznin uygulanmasını etkileyecek bir mevzuat değişikliğinin söz konusu olması,
- İznin verilmesinden sonra ortaya çıkan bir unsurun, iznin devamını veya içeriğini etkilemesi,
- Bakanlıktaki mevcut bilgi ve belgelerin değerlendirilmesi sonucunda gerekli görülmesi.

(4) Genel Müdürlük, bu Tebliğin uygulanmasını sağlamak üzere gerekli göreceği her türlü tedbiri almaya, özel ve zorunlu durumlar ile bu Tebliğde yer almayan hususları inceleyip sonuçlandırmaya yetkilidir.

Yürürlük

MADDE 20 –(1) Bu Tebliğ 1/1/2022 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 21 –(1) Bu Tebliğ hükümlerini Ticaret Bakanı yürütür.